

Od našich hochů

Uprchl ze zajateckého tábora — místa tyfu, hladu a smrti, až konečně po hrozném utrpení dostal se do Československé armády a nyní na frontě těší se s ostatními, jak poženou "Fritze" do Berlína.

Pan Hugo Hrazdina, zaměstnaný v našem závodě, obdržel od svého bratrance, Rudolfa Hlobila, nyní dobrovolníka československé armády ve Francii, dopis, v kterém tento líčí svoje válečné osudy následovně:

Na frontě, 10. srpna 1918. — Milý Hugo! Přijmi ode mne nejsrdčnější pozdrav a velký dík za dopis, který mne náramně potěšil; nepomyslil jsem si, že jednou dostanu od tebe nějakou zprávu, ačkoliv jsem v r. 1915 několikrát psal do Ameriky, oznamoval v různých časopisech amerických, též byly mně zaslány časopisy z Chicaga na soluňskou frontu, ale o tobě ani památky, až teprve teď jsi mi překvapil. Ani bys nevěřil, jak jsi mne potěšil s tvým dopisem, proto ihned jsem zasedl a odpisuji ti. Zde můj krátký popis od odjezdu z domova do pole:

Na frontě, 10. srpna 1918. — Milý Hugo! Přijmi ode mne nejsrdčnější pozdrav a velký dík za dopis, který mne náramně potěšil; nepomyslil jsem si, že jednou dostanu od tebe nějakou zprávu, ačkoliv jsem v r. 1915 několikrát psal do Ameriky, oznamoval v různých časopisech amerických, též byly mně zaslány časopisy z Chicaga na soluňskou frontu, ale o tobě ani památky, až teprve teď jsi mi překvapil. Ani bys nevěřil, jak jsi mne potěšil s tvým dopisem, proto ihned jsem zasedl a odpisuji ti. Zde můj krátký popis od odjezdu z domova do pole:

vdala již před mým odjezdem do pole. S jejím mužem setkal jsem se v poli, bylo to na ruské frontě, právě jsme ustupovali do Uher. Pak jsem doslechl, že tam padl. Bratři Jeník a Arnošt byli ještě doma. Jeník pracoval v Čechách, Arnošt se učil. Co teď s nimi je, nevím. Myslim, že i tatínek musel narukovat, to mi on sám psal, že to nebude dlouho trvat, a matka myslim, že bude u babičky v Hodoníně, jestli totiž je někdo na živu. Psal jsem nedávno strýcemu do Bystřice a do Kroměříže, tak nevím, jestli dostanu odpověď. O tobě jsem věděl, viděl jsem též fotografii, kterou jsi mne zaslal; tvoji adresu jsem však ztratil. — Milý Hugo! Prošli bych tě, kdybys byl tak dobrý a mohl mi zaslat nějaké cigarety, máme zde bídu o tabák, jiného máme dostatek; to je jediné, o co bych tě prosil. Zároveň ti zde zasílám moji podobiznu, nevím, jestli mne poznáš. Kdyby mne viděla matka, tak mne jistě nepozná. Srdce mně pozdravuje celou rodinu a zůstávám váš

Rudolf Hlobil, desátník, 21. rgm. Tehecoslovaque, 3. Cie. Secteur post 217, France.

Francie vzdor tomu, že jest již po čtyři roky válečnou vrávou zachvátena, přece jest posud tak úchvatně krásnou zemí, jak jen si ji člověk může představit.

Rev. V. Cejnar, farář československého kostela, na 15. a Hickory ul., v Omaze, obdržel v těchto dnech od svého syna, Jana A. Cejnara, jenž jako desátník přišel s pěším plukem na západní frontu v Malé Asii a zde čeká, až pojedou nějaký transport zajatců do Ruska. Na štěstí přijeli; vagony byly nabité zajatci a ačkoliv slabé a vyzáblé postavy, přece bylo viděti veselí tváře a proť. Protože odjížděli z Asie do Ruska, z toho nešťastného kraje, kde mnohý syn české matky vypustil svoji duši v daleké cizině, bez pomoci — opustil ženu, děti, matku, otec, sestry a bratry a proč? Inu, vzděl musel do pole proti svým bratrům! Ale po krátké době dostal se do zajetí — aeh! — jak si každý oddech, když shodil se se bota mizerného rakouského tyranství a béd! Tisíce a tisíce těchto odpočívá daleko od svých drahých. — Nás však to též neminulo, onemocněli jsme, ale mřeleli jsme. Proč? Proto, aby nás nedopravili do nemocnice v Asii. Za 21 dní a noci přijeli jsme do Charokva, zde nás odvezli do nemocnice, zápasil jsem několik dní se smrtí, můj soudruh zemřel, avšak já za 3 1/2 měsíce opustil jsem nemocnici, odpočinku nebylo mi mnoho dáno a za několik dní odešel jsem na práci do uhelných dolů. Nechej psáti, jak se nám vedlo, ale po čase se naše poměry zlepšily. Já na příklad vydělal za měsíc 50 až 60 rublů čistého. Měli jsme plnou svobodu, ale nebyli jsme spokojeni. Žádali jsme o přijetí do ruské armády, ale to nám nebylo dovoleno; tou dobou nevěděli jsme o naší organizaci v Kyjevě, až teprve v květnu r. 1916 přišel srbský důstojník (byl to Čech), na agitaci. Bylo nás 57 Čechů a až na jednoho, všichni jsme se hlásili do srbské armády. V červnu odejeli jsme do Oděsy, byli jsme u 1. dobré divize, která se účastnila bojů v Dobružii, v Rumunsku, r. 1916. 2. ledna 1917 odejeli jsme na soluňskou frontu a ihned psali na Národní Radu, Chťáři jsme totiž vstoupili do naší armády, což bylo i naší povinností, avšak srbská vláda nás nechtěla propustit, až po dekretě ze dne 23. května 1918 byli jsme předáni francouzské vládě. Ve Francii jsem od dubna t. r. To jest jen krátký popis, kdybych ti měl vše psát, byl by z toho román, ale až po válce, jestli "nezakousnu do trávy", možná, že z toho nějaký ten román "spáchnu", mám totiž vše napsané. Teď se nacházím na frontě, máme se dosti dobře, ale netěší nás to mnoho, chtěli bychom "sekanou", jen na to se každý těšíme, až poženeme "Fritze" do Berlína. Jen čekáme na rozkaz a pak to začneme se zpěvem "Jen dál, jen dál". Nedivím se tomu, že ti moje matka psala, že o mne nie neví, neboť, ačkoliv odešly jsem přes 50 karet na všechny strany, dosud žádná odpověď. Poslední psaní dostal jsem od matky na frontu, od té doby nie a to je již přes 4 roky. Psala mi tebdy, že strýc Alois musí rukovat k 25. domobraneckému pluku do Kroměříže. Moje sestra Ludmila se

Tri generace rodu Rooseveltova.

Rodinná skupina tří generací Rooseveltů se služební vlakou o třech hyždách, z nichž jedna je již ve zlatě. Skupina je tvořena Theodore Rooseveltem, majícím v náručí svého vnuka, synáčka Archie; manželkou kapitána Archieho Roosevelta; Richarda Derbyho ml.; paní Rooseveltové a malé Edith Derbyové na klíně své matky, Ethel Rooseveltové.

Vy doma máte lepší přehled válečných událostí, nežli my zde, kteří jsme blízko válečného děje. Slyšel jsem pověst, že ... (censor vykřikl), ale nevím, zakládá-li se na pravdě. Dostanete-li brzy psaní "někde z Nemecka", nemyslete, že jsem v zajetí, jsme na cestě do Berlína!

Dostanu-li kdy dovolenou, podívám se k těm známým tatulkovým v Anglii. Neuf to odtud tak daleko. Snad budu také šťasten potkati se zde s některým známým z University v Lincolnu. Will Bauman prý také zde je a na tuhle jímých.

Stravu zde máme hojnou a znamenitou. — Ti lidé zde se už naučili některou tu naši vojenskou hatlaninu a i některé písne. Skoro každý Francouz umí to slůvko "figon byt". Slyšel jsem zpívati děti: "Hail, hail, the gangs all here..." A americká vlajka vlaje z překvapujících míst a vždy nám hlásá srdečné uvítání. Viděl jsem starce, jak smekli klobouky a stáli napjatě, když zahrála hudba "pod prapor". Možná-li, podle mi tu a tam omažské noviny. Moje adresa pro přístěhí asi pět nebo šest neděl bude: Corp. John A. Cejnar, Co. G, 191st Inf., 36th Division, American Exped. Force, via New York, A. P. O. No. 728.

Pište brzy a pozdravte všechny mé přátele. Se srdečným pozdravem všem — jsem váš, Jan.

Hrdě přihlásil se k československé armádě, by mohl bojovati za svá a nás všech práva.

Stamford, Conn., 15. září. Čtená poslávce "Pokroku", přiměřte nejdříve srdečný můj pozdrav a zároveň několik těch řádků, neb rozhodnu jsem se též podat vám odtud nějakou zprávu a to ve chvíli, kdy nesmírnou radostí naplněna jsou srdce československého lidu v této zemi. V mojí snově pohnutí stojíme dnes před slavným praporem republiky. Hlavě své sdíláme v úctě a lásce před svým praporem. Při tomto slavném historickém aktu pozdravujeme nejvšestět den československé emigrace v dějinách této nové republiky. Slzy nezměrné blažba derou se mozců z našich očí a ústa marně hledají slova, jimiž projeví by radostné rozrušení, kterým jsou vědění naše srdce naplněna. Z hrobu minulosti vstává zmocizněný československý národ, z jehož krve jsme vyšli, národ, jehož otcové — naši předkové — po tři sta let hleděli do budoucnosti, narně očekávajíc o svobození. Přiděl jsem se k československé armádě a cesta do zajetího tábora trvala mi čtyři dny a mohu říci, že se mi ten vojenský život zde velice líbí. Zároveň děkuji všem za výpravu a poctu, jakou mně před odjezdem připravili a zajisté, že se za vše, navrátně žij a zdráv, co nejlépe odměním. Jsou ovšem také češi, kteří se ale jako takoví jen na ohe starí a při prvé vhodné jim příležitosti pravou svojí barvu najevo dávají. O mnohém jsem se

presvědčil a proto sám jsem se přidat, bych mohl bojovat za svá a nás všech práva. S pozdravením na všechny, znamenám se v úctě — Frank J. Koňkal.

Vojenský život ve Fort Leavenworth, Kansas.

Dne 17. září 1918.

Nejsem zapsán, lépe řečeno zařazen do stálé setuiny a proto také ani vůbec nevíčím. Jen někdy se mi dostane K. P., z čehož jsi vždy rád chei vyváznout. Proto si hleďim krátit prázdné chvíle psaním dopisů. Slibil jsem čtenáři tohoto listu, že jim vypíšu dojiný z prohlídky pověstné vládní káznice, která je asi tři míle na jih od posádkového města. Vězení jest návštěvníkům otevřeno jen v úterý a v pátek; to se týká jenom civilistů, kdežto pro vojáky je otevřeno každý den v týdnu a i v neděli od 9.—11. hodiny dopoledne. Třeba že nemáme službu mezi týdnem, přece z baráku nesmíme odejít, neboť čekáme na vřazení do některého z batalionů, které zde právě organizují. Který den, nebo hodim rozkaz přijde, nikdo neví a proto musíme býti stále připraveni. Za těchto okolností jsem si umínil prohlédnout vězení to v neděli.

Abý mi po cestě nebylo smutno, zastavil jsem se pro mého přítele W. Kotrče, bývalého to mého spolužáka, který je "Company clerk" u setuiny D, která je dispozice ve stanech. Měli jsme spolu ujednáno, že se tam v neděli podíváme. Zamířil jsem do stanů, kde on zůstává, tam ale ni bylo vězení, že on dostal na tři dny dovolenou a nebude nazpět až v pondělí ráno. Vyšel jsem se tedy na cestu sám. Cesta vede přes vojenské cvičiště, na obou stranách jsou vykopané zákopy, před nimi je lešen jako šibenice, na němž visí z chrastí a hadrů pověšené hajdalači, na něž se deří útok na bodáky. To se samo sebou rozumí, že při každém útoku to panáček odskáčou. Dále od zákopů jsou nadělané záseky z ostatních drátů. Asi pět míle na západ od kasáren je vojenský hrbitov hustě posázený pomníky. Asi v půl cestě slyšim hodiny s věze odbíti půl-jednoho. Abych zase nezmeškával příležitost si prohlédnouti vězení, dal jsem se do běhu a nezastavil až blízko před branou. Záložník právě otevřel mřížová dvířka posledního návštěvníkům. Hned vnišl jsem se mezi ostatní. Jestě jednou nás přepočítal, napsal něco na lístek, který podal prvnímu v řadě. Dva a dva kráček za sebou ku předu. Když za posledním z nás zapadly dvíře, přejel mi po zádech úraz při pomyslení, jak se asi cítím, ten, který projde brankou tou a jest odsouzen na dlouhou dobu — třeba na doživotí. Vejdeme na malý okrouhlý dvorek, který jest do půl kola obhnaný zdi asi 30 stop vysokou. Přehl jsem přes a po schodech nahoru, zastavili se v přední o mřížových posunovacích dvéř. První z nás přistoupil ku klíčníkovi a podal mu lístek, který obdržel od záložníka.

On pak přepočítal nás a když se počet srovnával s číslicemi na listku, otevřel a my vešli. Jestě máme před sebou jedny takové dvíře, od těch posledních asi jenom 16 stop vzdálené. Až teprve, když za námi bránu zavřel, a před námi otevřel. Vždy jedna z těchto bran musí býti zavřena, ať se jde ven neb dovnitř. Prošli jsme chodbu, kde na nás čekal průvodce. Na chodbě se všecko jen leškilo. Podlaha i stěny jsou ze šedavého mramoru. Prošli jsme chodbou a zabočili na pravo. Jsme v žalární místnosti. Cely táhlnou se prostředkem do místnosti a jest jich zde asi kolem sta a jsou stavěny v jedno posehodi. Všecky stejného rázu, stejné velikosti. Ve předu mříže ze silných železných prutů, v zadu cementová zeď a asi tak silná zeď dělí jednu od druhé. Cely i okolí jich se leskne čistotou. V každé cele dvě postele, jedna nahore a druhá dole. Není více jak 12 stop dlouhá, 8 střeveit vysoká a asi 6—7 stop široká. Obývají v ní dva vězňové. Umývádo a několik malých poliček je celé jejich zařízení. Většina z vězňů seděla na postelích, krátce si čas čtením z novin. Některí z nich, jakmile spatřili nás, obrátili se k nám zády. Jiní nedáli se vyrušovati z čtení a ani si nás nevšimli. Byli mezi nimi černoši, nějaký Čínan si nás též prohlížel skrze mříže, ani tu nescházel Mexikan i Indián. Sedovlasí starší seděli na postelích a pokuřovali si z dýmky. Zajisté zde ve vězení seč-divěli. Jdeme okolo jedné cely, která nás upozornila na sebe svojí výzjočnou. Stěny její okrášleny rozličnými fábrčky, praporečky, mezi nimi vkusně zařazené obrázky a fotografie. Po cele mezi postelí a stěnou chodil mladík inteligentního vzezření a asi tak 24 roky starý. Beznadějný výraz v jeho obličej naznačoval zcela dobře jeho postavení. Na jeho cele byla zavěšena tabulka s nápisem "Not transferable. Jaký zločin tento zvláště zajímavý mladík spáchal, jsem se nedozvěděl. Oběhl jsem do kola. Na poslední cele posviml jsem si páky, kterou v pádu nutně potřeby lze otevřít všechny cely najednou. Jsou zde odsouzení černoší vojini, kteří se nedávno vzbouřili ve Fort Houston, Texas. Den před tím přivezl sem 92 členů I. W. W., mezi nimi jejich vůdce Haywooda. Některé z nich jsme viděli již v jejich nových uniformách. Většina zločinců v tomto vězení byli sem odsouzeni pro penězokazství, lupiči postovních vlaků, pašeráci a v této době jsem přiběhová hodně vládních spiklenec, kteří strojili pikle proti municiím továrnam a proti válečnému programu vůbec. Vejdeme na žalární rozsáhlý dvůr, který je obhnan vysokou zdí. Zeď jde do čtyřhranu, na každém rohu té zdi je postavena ne-vysoká věžka, z které hlídač má dobrý rozhled jak na zeď a dvůr, ale také na venkovní okolí. Za noci silné reflektory osvětlují každou píř rozlohy vězení toho. Ze byla neděle a také asi proto, že jsme byli poslední z návštěvníků, náš průvodce nás všude neprovedl. Co jsem ale viděl, mne uspokojilo. Mohu říci, že jsem prošel jedním z pověstných vězení ve Spojených Státech. Tim samým procesem vyšli jsme z vězení ven. Všel jsem na poliční káru, která mne dovezla na místo. — Přistě napíši něco o "Disciplinary Barracks", jinak "Military Prison", které je od kasáren, v kterých já zůstávám, asi block vzdáleno a budu-li mít příležitost, též si chei vězení to prohlédnout. Vždy hleďim prázdné chvíle využít, bych mohl pro čtenáře něco zajímavého napsat. Dopisy, které mi docházejí, si uschovávám a dělám si z nich sbírku. Všecky jsou mi milé. Ze jsem byl asi čtyřikrát přeložen, neměl jsem dosti času je zodpovídat. Blíží se desátá hodina, což též pro Y. M. C. A. mni zhasnouti světla. Proto končím můj dopis s pozdravením na moji matku, sourozence a všechny čtenáře. Zvláštmi pozdrav mým dopisovatelkám. Zůstávám váš — přítel-voják.

Jerry Malec, Br. 49—15, Service Co., Signal Corps, Ft. Leavenworth, Kans.

NAŠE ROSTOUcí ZAMORSKA MOC.

Přes všechny ponorkovou válkou ji přivoděné ztráty zabírá britské obchodní loďstvo stále ještě první místo ve světové dopravě. Torpedováním způsobené ztráty, ne-li zcela, tedy zajisté z hlavní části nahrazeny nové postavenými loďmi, třeba že o tom dotyčné číslice nejsou po ruce. Spojené Státy, které zabíraly před válkou místo čtyřve v obchodním námořnictvu, jsou dnes vůči ostatním válečím zemím v té šťastné situaci, že mohou ve svých již stávajících nebo nově zřízených loďnicích, mezi nimi v největší celého světa v Hog Islandu, dávati také nepřetržitě stavěti nové lodí a že mají nejen přímo přebytek potřebného kapitálu, ale i dostatečné vyvečených pracovních sil. Spolkový loďní úřad prostřednictvím svého nejvyššího stavitele Selwaha minule prohlásil, že si obral za cíl rozmnožení amerického obchodního loďstva o pět milionů tun a dosavadní jich výkony také k očekávání tak stížení tohoto cíle plně opravňují.

Z nejnovejší zprávy zmíněného úřadu jde na jevo, že v jednom z posledních týdnů dostavěny objednaný ocelový parník a dva reaktivované ocelové nosnosti 15,000 tun a dvě dřevěné lodí ponoru 3,500 tun a také již odevzdány. V stejnou dobu spuštěny na vodu tři objednané a tři reaktivované ocelové parníky, dále devět dřevěných lodí. Dle smlouvy dodané loď byl ocelový parník "West Gotsmska" nosnosti 880 tun, čímž počet hotové odevzdaných lodí přiveden na 38 s celkovou nosností 254,000 tun. Počet všech reaktivovaných lodí obnáší 212 a jich celkový ponor 1,332,756 tun. Loď dřevěných odevzdalo se 13 celkové nosnosti 46,500 tun. Smlouvami objednáno a také již na vodu spuštěno 84 ocelových parníků nosnosti 542,750 tun a reaktivovaných ocelových parníků 265 nosnosti 1,678,723, kdežto dřevěných lodí a z části ze dřeva a z ocele je dosud 157, celkové nosnosti 561,000 buř na vodu již spuštěno, nebo se dostavují.

KDY BYLA PRVNÍ VÝPRAVA K PRAMENŮM NILSKÝM?

R. 1858 objevil Burton a Speke 14. února jezero Tanganjika ve Střední Africe, potom 3. srpna objevil Speke jižní cíp Ukereve (Viktoria Njansa); celé jezero r. 1860 objevil Grant a Speke a stanovili pevně na severním břehu tohoto jezera odtok močného jezera. Baker objevil r. 1864 jezero Mwanan-Nzidže nebo Luta-Nzidže. R. 1875 prozkoumal Ukereve cestovatel Stanley, který našel o rok později jezero Muta-Nzidže (nyní jezero Albert-Edwardovo).

Je však nejvyšší zajímavou, že již ve starém věku za císaře Nerona (54—68 po Kr.) vyslána výprava za účelem objevení pramenu nilských; ta pramenila až k soutoku obou Nilů. Výpravou Neronovou přiblížili se starí velice k rovníku. Výprava se dostala po Bílém Nilu až k velikým bažinám při ústí Keilaku a Gazeli řeky, kde hlavní proud sluje Kir (Sir). Ptolemaeus a jeho předchůdce Marinus věděli také, že Bílý Nil vytéká na jižní polokouli z jezera. Marinus je hledal blíž Zanzibaru, Ptolemaeus však byl poučen kupci arabskými z Adenu, kteří obehodovali ve Východní Africe, že prameny Nilu leží hluboko u vnitrozemí. Objevy učiněné ve druhé polovině stol. XIX. tyto údaje slovně potvrdily.

Jste hotovi a čekáte?

Počátkem července naši hoši poslali nám ze zámoří vzkaz: "Jsme hotovi a čekáme." Můžete i vy nyní na prahu období reumatismu a neuralgie říci, že jste hotovi a čekáte? Máte-li doma Trineruv Líniment, můžete to smělé říci, protože i když staří ti mučitelé se objeví, jejich útok proti vám bude marný. Trineruv Líniment jest bez souperů i jako lék na namožení, polámaniny, otoky a pod. V lékárnách 35 a 65 centů, poštu 15 a 75 centů. — Je-li váš žaludek v nepořádku a jsou-li vaše nervy oslablé, užívajte Trinerovo Léčivé Hořké Víno, které vám uvede zažívání ve správný chod, dodá vám zdravou chuť k jídlu a vzpruží celou vaši soustavu. Vyčistí vnitřnosti bez ujímání a jest velmi lahodné. Ve všech lékárnách. \$1.10. — Joseph Triner Company, 1333-1343 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. — Advertisement

